Język jako archiwum kultury - opis przedmiotu

Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu	Język jako archiwum kultury
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPlP-JAK-Ć-S14_pNadGen57NL5
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Literatura popularna i kreacje światów gier
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie

Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	6
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć

Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem zajęć jest próba dotarcia do utrwalonej w języku kultury poprzez analizę różnych tekstów. Analizami będzie sterować dążenie do odpowiedzi na pytanie, czy i na ile utrwalona w języku dawna kultura jest aktualna we współczesnym świecie, na ile dzisiejszy użytkownik języka korzysta z dawnych formuł i konstrukcji, na ile podobnie myśli o otaczającej go rzeczywistości i na ile podobnie ją wartościuje.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Zależności między językiem a kulturą.
2. Determinizm językowy.
3. Językowy obraz świata.
4. Konceptualizacja świata w języku.
5. Antropocentryzm języka.
6. Historyczno-kulturowe podstawy androcentryzmu języka polskiego.
7. Językowo-kulturowy wizerunek płci – obraz kobiety i mężczyzny (tradycja i współczesność).
8. Językowo-kulturowa opozycja swój – obcy.
9. Stereotypy w języku.
10. Historyczno-kulturowe podstawy współczesnej etykiety językowej (komplement, obelga, toast).

Metody kształcenia

polimetody (m.in. wykład, heureza, dyskusja, praca w grupach)

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student umie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację tekstu z zastosowaniem typowych metod, uwzględniając kontekst społeczny i historycznokulturowy	• KKG1_U14	• aktywność w trakcie zajęć • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca pisemna • małe formy pisemne	• Ćwiczenia
student zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę języka w kształtowaniu kultury	• KKG1_W11	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • sprawdzian • małe formy pisemne	• Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	• KKG1_W15	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca pisemna • sprawdzian • małe formy pisemne	• Ćwiczenia
student ma podstawową wiedzę o powiązaniach nauk filologicznych z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi, właściwymi dla studiowanego kierunku	• KKG1_W09	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • sprawdzian	• Ćwiczenia
student pisze teksty w języku polskim na temat wybranych problemów badawczych, z samodzielnym doborem literatury	• KKG1_U09	• praca pisemna	• Ćwiczenia
student ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy	• KKG1_K07	• aktywność w trakcie zajęć • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • praca pisemna	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

aktywność w trakcie zajęć, głos w dyskusji, zaliczenie małych form pisemnych, sprawdzian z wiedzy, praca pisemna

Literatura podstawowa

1. Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa*, Wrocław 1995.
2. Cybulski M., *Obyczaje językowe dawnych Polaków. Formuły werbalne w dobie średniopolskiej*, Łódź 2003.
3. Drabik B., *Komplement i komplementowanie jako akt mowy i komunikacyjna strategia*, Kraków 2004.
4. Grzegorczykowa R., *Obelga jako akt mowy*, „Poradnik Językowy" 1991, z. 5–6, s. 193–200.
5. Język a Kultura, tom 13, *Językowy obraz świata i kultura*, Wrocław 2000.
6. Język a Kultura, tom 16, *Świat roślin w języku i kulturze*, Wrocław 2000.
7. Język a Kultura, tom 2, *Zagadnienia leksykalne i aksjologiczne*, Wrocław, 1991.
8. Język a Kultura, tom 6, *Polska etykieta językowa*, Wrocław 1991.
9. Język a Kultura, tom 9, *Płeć w języku i kulturze*, Wrocław 1994.
10. Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J., *Lingwistyka płci. Ona i on w języku polskim*, Lublin 2005.
11. Maćkiewicz J., *Co to jest „językowy obraz świata"*, „Etnolingwistyka" 1999, s. 7-24.
12. Marcjanik M., *Polska grzeczność językowa*, Kielce 2002.
13. Sapir E., *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje*, Warszawa 1978.
14. Wierzbicka A., *Język - umysł – kultura*, Warszawa 1999.
15. Hawrysz M., *Zmienność znaczenia wyrazów jako świadectwo systemu wartości*, „Rozprawy Komisji Językowej WTN" XXIII, Wrocław 1997, s. 95 - 112.

Literatura uzupełniająca

1. Grybosiowa A., *Przyczyny zmian w polskim systemie adresatywnym*, [w:] *Język wtopiony w rzeczywistość*. Katowice 2003, s. 65-69.
2. Hawrysz M., *Językowe i kulturowe aspekty spraw o zniesławienie w świetle Księgi wójtowskiej Opola*, [w:] *Staropolszczyzna piękna i interesująca. Zbiór studiów*, t. 2. Kielce 2006, 249-259.
3. Język a Kultura, tom 15, *Opozycja homo - animal w języku i kulturze*, Wrocław 2003.
4. Kempf Z., *Wyrazy gorsze dotyczące zwierząt*, Język Polski 1985, z. 2-3, s. 125-144.
5. Kita M., *Mizoginia i uwielbienie kobiety w aforyzmach francuskich i polskich drugiej połowy XIX wieku*, Stylistyka VI.
6. Kowalikowa J., *Od męża do palanta, czyli płci „mocnej" osłabianie*, [w:] *Język trzeciego tysiąclecia II*, Kraków 2003, s. 243-250.
7. Krawczyk A., *Język źródłem wiedzy o człowieku*, Etnolingwistyka 2, Lublin 1989, s. 29-38.
8. Maćkiewicz J., *Świat widziany poprzez język*, Gdańskie Zeszyty Humanistyczne nr 30, Gdańsk 1983, s. 131-150.
9. Majewska M., *Akty deprecjonujące siebie i innych*. Studium pragmalinwistyczne, Kraków 2005.
10. Nowakowska-Kempna I., *Konceptualizacja uczuć w języku polskim*, Warszawa 1995.
11. Ożóg K., *O współczesnych wyrazach obraźliwych*, „Język Polski" 1981, z. 3–5, s. 179–187.
12. Pajdzińska A., *Antropocentryzm frazeologii potocznej*, Etnolingwistyka 3, Lublin 1990, s. 59-68.
13. Peisert M., *Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii*, Wrocław 2004.
14. Szpyra-Kozłowska J., Karwatowska M., *Klient nasz pan a wszyscy ludzie są braćmi – seksizm we współczesnej polszczyźnie*, „Etnolingwistyka" 15 (2003), s. 195—218.
15. Umińska-Tytoń E., *Z badań nad polszczyzną salonów XIX i początku XX wieku*, Studia Językoznawcze, t. 3 (2004), s. 109-120.

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 05-07-2019 17:19)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ